

Vikend Prvić - otok

Cijeli otok možete obići za samo dva sata pješačenja; pun je skrovitih uvala, a jedini su zvuci vjetra, mora i cvrčaka. Na Prviću mnogo toga izgleda kao prije 100 godina

IVAN PAMUKOVIĆ

Iako se o podrijetlu imena otoka Prvića raspredaju različite teorije, za njega su najvjerojatnije zaslužni Vodičani. Gledajući iz njihove perspektive, on im je najbliži, odnosno prvi. Kao takav bio je izuzetno privlačan onima koji su bježali pred Turcima u vrijeme njihove provale u naše krajeve. Pola milje morske površine u kanalu između otoka i kopna pružalo je dovoljno sigurnosti, a do polja na obali veslalo se samo dvadesetak minuta.

Osim poljoprivredom, stari su se Prvićani bavili stočarstvom (blago se napasalo na obližnjim pustim otocima Tijatu i Zmajanu), vađenjem koralja i ribarenjem, pa brojke iz povijesti zvuče gotovo nevjerojatno. U dva naselja, Luci i Šepurinama, 1920. godine živjelo je više od 3000 ljudi, a flota brodova smještenih u njihovim mandračima svojim je brojem premašivala zbroj onih raspoređenih po Murteru, Betini, Vodicama, Tribunju i Primoštenu.

Za podsjetnik, ovdje je riječ o otoku čija je ukupna površina 2, 37 četvornih kilometara, a pješice ga se može obići za malo više od dva sata šetnje. Sadašnjost nije toliko blistava (barem za lokalno stanovništvo), ali izlet na Prvić idealna je prilika za bijeg od nabrijane svakidašnjice. Šetnja kamenim ulicama vratit će vas nekoliko stotina godina unatrag, a nedostatak uobičajenih zvukova totalni je šok za organizam. Ovdje se čuje samo

Prvić je idealno mjesto za one koji bježe od gužve i stresa. Posebna je draž što su stare kamene jezgre iznimno očuvane

Prva polovica srpnja ili rujna idealni su za dulji boravak na Prviću. Posjetite ga tijekom vikenda, kad god budete mogli

vjetar, more i cvrčci. Tu i tamo prode poneki motokultivator, osnovno prijevozno sredstvo na otoku. Automobila nema, ali ima mnogo šljunčanih plaža, pa se ovdje odmara mnogo obitelji s malom djecom. I mnogo onih koji se vole kupati bez odjeće. Obala između naselja prepuna je skrovitih mjesta s velikim ravnim stijenama, idealnim za sunčanje, pa se povratnice s Prvića ne moraju brinuti o bijelim crticama na ledima.

Prvić je otok na kojem će se posjetitelj zbilja odmoriti

bez automobila

kako

Iz Šibenika (ili Vodica) pet puta na dan vozi Jadrolinijin brod Tijat. Vožnja traje dvadesetak minuta, a karta je 11 (8) kuna

Kultivatori su jedina cestovna prometala na malenom Prviću. Automobila na tom otoku jednostavno nema

Stari su se Prvićani, osim zemljom, bavili stočarstvom (blago se napasalo na pustim otocima Tijatu i Zmajanu), vadenjem koralja i ribarenjem

IVAN PAMUKIĆ

Tijat, svojeglavi brod kojem prijete EU

Usklađivanje zakona s onima EU-a moglo bi biti kobno za legendarni linijski brod Tijat koji godinama prevozi putnike na relaciji Šibenik-Zlarin-Prvić-Vodice i obratno. Nisu ga slomile ni bure ni nevere, ali bi ga (ako ga netko ne kupi i pretvori u luksuzni cruiser) u rezalište moglo poslati to što mu je kabinski prostor za posadu smješten ispod vodene linije, pa prema mjerilima sigurnosti kakva su u Europi ispada nesiguran. S takvom se tvrdnjom nikako ne slažu ni otočani ni

posada Tijata, a ni njegova prošlost. Osim nekoliko laganih srazova s obalom (ožiljci su dobro vidljivi na čeličnoj oplati), samo je jedanput bio u opasnosti. I to ne on već jahta koje su se našle na putu kad mu je pri pristajanju na Zlarin otkazala hidraulika kormila. Iako mu je 55 godina, teško ih je primijetiti jer su ga u Jadroliniji nekoliko puta slali na "face lifting". Kao i svaki brod, pomalo je svojeglav - prvo vožnji unazad malo zanosi u lijevo, a nitko ne može ustanoviti u čemu je kvaka. Pojedinačno gledano, svi mu dijelovi funkcioniraju besprijekorno. (zp)

Još 1920. u dva naselja na Prviću, u Luci i Šepurinama, bilo je više barki nego u Murteru, Betini, Vodicama, Tribunju i Primoštenu zajedno

Većina je kuća u nizu jer se kamen za gradnju nabavljao s Tijata, a bio je skup

Prvić je prepun ljetnikovaca šibenske vlastele. Ljepotom se ističe onaj obitelji Dražanić-Vrančić, poznatog izumitelja Fausta Vrančića

4

restorana radi na Prviću. Terasa su na moru i nude dobru spizu. Jedan je u Šepurinama, a tri u Luci

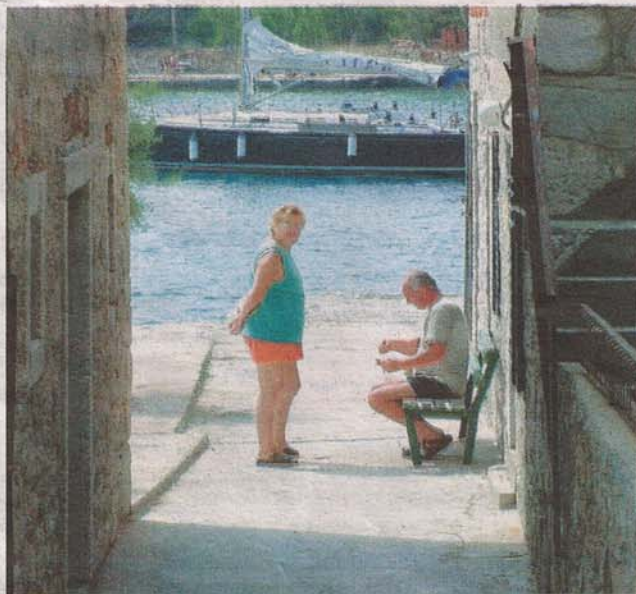
37

kuna stoji "dvi tri ljoge" - obilna porcija friganih riba u Ribarskom dvoru

Arhitektura čuvana lokalnim zakonom

Dalmacija je poznata po kamenim kućama, ali ovako očuvane urbane jezgre danas je gotovo nemoguće naći. Fascinantnom izgledu Prvića pridonio je i Kastatik (lokalni zakonik), kojim je još 1825. propisano da se sve kuće moraju graditi od kamena i pokrivati kupama s kanalićima. Kako je lokalni kamen loše kvalitete, dopremao se s obližnjeg Tijata, a na materijalu se štedjelo pa je većina kuća u nizu (jedan zid im je zajednički). Takva je arhitektura izrazito uočljiva u Šepurinama, kad vam se pri uplovljavanju cijelo mjesto čini kao jedna velika građevina. Stari dijelovi Luke i Šepurina danas su pod zaštitom države, pa se nadogradnje i obnove kuća moraju provoditi u suglasnosti s njihovim projektima.

Otok na kojem vrijeme sporo teče

Prva trajektna linija iz Vodica za Prvić isplovlja u 5.20 sati. Idealna je za one koji se žele istulumariti u nekom noćnom klubu. Začudo, rijetki je koriste. Draži im je lagani ritam Popaja u Luci ili Tamarisa u Šepurinama. Osim u njima, kavu možete popiti u još dva, ali u nešto starijem društvu.

8

kuna

stoji brodska karta od Vodica do Prvića, a 11 kuna iz Šibenika